

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnistiškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 „
za trikrat . . . . . 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Zveza z Nemci.

Baba gobe žanje,
dedec korenje pleve,
punca kokljio molze,
fant pa polže strelja.
Narobe svet.

Pogrnali so nas! Krinka nam je iztrgana iz lica. Kaj naj torej še skrivamo? Najčednejše bo, če priznamo in povemo, kako je bilo, in na kakšen način smo postali narodni izdajavci. Thaddäus Hartriegel, posluš!

Nam se je godilo silno slabo. Stranka je bila na robu propada. Naše časopisje je komaj životarijo. Domoljubovi naročniki so skrčili na 20.000 »Slovenec« je postal list, ki ga nihče več ni hotel vzeti v roke. Politiške shode naše so obiskavali le še drago plačani postrežki in stare žene; pri občinskih odborih smo povsod trajno propadli in pri političnih volitvah smo samo z denarjem spravili nekaj ljudi zase. Tako življenje ni nobeno življenje. In vrh tega košta. Zato smo sklenili, preden popolnoma izhramo, iskati zaveznikov. Obrnili smo se vsled tega kot se razumnim politikom spodobi na tisto stranko, ki ima ob časih splošne in enake volilne pravice za demokratske stranke največ pomena, to je na veleposestvo, ki zlasti na Kranjskem prekipeva svoje moči. Tam ali nikoder; tako smo rekli: In šli so zgrvati in potlačeni dr. Šusteršič, dr. Krek in Šuklje, pa so potrkali na Švegljeva vrata. Obil jih je sprejel v drvarnici Tam so poklekli naši trije, pa so v obilnih solzah oslikali svojo revščino in prosili pomoči. Znano mehko srce se je še bolj omečilo in mož je dovolil, da smejo vstati usmiljenja vredni politični berači in se nasloniti na skladovnico bukovih drv. Obil jih je sprejel v drvarnici Tam so poklekli naši trije, pa so v obilnih solzah oslikali svojo revščino in prosili pomoči. Znano mehko srce se je še bolj omečilo in mož je dovolil, da smejo vstati usmiljenja vredni politični berači in se nasloniti na skladovnico bukovih drv. Obil jih je sprejel v drvarnici Tam so poklekli naši trije, pa so v obilnih solzah oslikali svojo revščino in prosili pomoči. Znano mehko srce se je še bolj omečilo in mož je dovolil, da smejo vstati usmiljenja vredni politični berači in se nasloniti na skladovnico bukovih drv.

Zvršili smo zase izvrstno kupčijo. Nemci so nam namreč v naše popolno zadovoljstvo svečano obljubili, da bodo pri vsaki volilni re-

formi v naši deželi došledno, lojalno in zvesti dani besedi skrbeli zase in požrtvovalno s svojimi glasovi preprečili vsako reformo, ki bi bila v njih škodo. Kdo bi ne vriskal? Na ta način smo rešeni in kaj nas briga vse drugo.

Naša nesramnost presega vse meje. Zato ima prav od nemških glasov v deželni odbor izvoljeni Grasselli, da vpije nad nami in nam očita narodno izdajstvo; zato je silno primereno, da kaže dr. Tavčar v deželni šolskem svetu na grofa Barba, češ, ta-le je zvezan z vami. Kaj se more? Ne samo zvezani, marveč naravnost povezani smo. Nemec nas ima v žaklju, ki smo sami zlezli vanj; in v tem žaklju imamo vsaj nekaj obstoja, ki se nam zunaj njega popolnoma majo. Boljše v žaklju, kot nikjer. To je naša deviza! V tem zmislu bomo čim najprej izpremenili Slovence in ga bomo izdajali v nemškem jeziku; vse napise na naših tleh od žveplenskih škatljic do svarilnih desk s cokljami bomo ponemčili. Ako ne pojde drugače, izročimo poleg Korošcev še Čeha in Poljake Nemcem; in ko bi tudi to ne pomagalo, jim prodamo Ruse, vse samo s tem namenom, da naj Nemci pri vprašanju deželnozborske reforme v kranjski deželi zvesto in trdno branijo svoje mandate. Thaddäus Hartriegel po naših kanclijah bere Narod in zato tako vse ve. A če se nas je naposled usmili Švegel, se nas bo tudi dobrohotni, dasi duševno nekam okorni Thaddäus Hartriegel. Druzega ni treba, nego da si preskrbi nekoliko večji žakelj in nas prebivalce nemškega žaklja vtakne v svoj. Samo milost in usmiljenje, da nas pretrdo ne poveže. Če se nas usmili, mu izročimo in izdamo, kar želi

Thaddäus Hartriegel, živio! S teboj smo opravili. Imamo pa na Slovenskem tudi še nekaj otrok. In tem političnim nedolžnikom samo dva stavka:

1. Ko bi bili mi z Nemci zvezani glede na volivno reformo, bi bila danes obstrukcija strta in vladna predloga zakon; tričetrtinska večina si zna pridobiti veljavo proti devetim muzikantom povsod in bi si jo tudi pri nas.

2. Vse naše delovanje kaže, da ne pričakujemo pomoči od vladnih predlog, marveč od svojega dela in lastnega boja.

Tako je bilo! Tako ostane!

Neliberalni shod liberalcev.

(Lastno izvirno poročilo »Slovenca«.)

Po dolgih petih letih so ljubljanski liberalci priredili v zaprašenem »Mestnem domu« nekaj shod. In sedaj se vesele kakor otroci, ki je dobil novo igračo in menijo, da so storili Bog ve kako delo, ko so si nategnili pljuča s kričanjem.

Shod sta sklicala za v soboto, 7. t. m., Grasselli in župan Hribar, in pridružil se jima je tudi dr. Tavčar. Shod je bil sklican šele za pol 9. uro zvečer, ker se navadno Grasselli šele ob tej uri »zbrihta«.

Shod je bil namenjen za »volilce narodno-napredne stranke. Ker so bili možje v velikem strahu, da bi se jim shod ponesrečil, bobnali in vabili so nani na prav Nučičev način. Razviti so hoteli vso svojo moč v Ljubljani. Liberalci pravijo po Ljubljani, da je bila dvorana nabito polna, mi smo se pa prepričali, da je bilo navzočih 500, k večjemu 600 ljudi, — in to naj bi bila narodno-napredna manifestacija 40.000 broječega prebivalstva! Nas veselijo, da so nam liberalci vendar enkrat pokazali, kako moč imajo lahko na shodih v glavnem njihovem taboru. Ta preizkušnja zanje ni vesela, ker je imel od njih tako sovraženi dr. Šusteršič ob jasnem dnevu že mnogo sijajnejših shodov v Ljubljani in jih bo še imel. Od županovega sluga Zanca pa gori do prvega magistratnega svetnika Vončine videli smo poleg številnih trgovskih nastavlencev, ki so se prišli zahvaljevati, da je Hribar nastopil proti njihovemu zavarovanju, vse magistratne službenice. Liberalne pisne so bile zastopane polnoštevilno, na shod so zbornali okoli 100 dijakov. Ti naj bi predstavljali volilce.

Na shodu je vladala nepopisna surovost, kakršne je zmožna le nizkost ljubljanske zabite liberalne klike. Med to surovostjo so stali menda popolnoma neženirani mnogi uradniki, ki so prišli na shod kazat svojo »nevtiralnost«. Na shodu je bilo tudi dokaj radovednežev, ki so se zabavali, kakor v cirku.

Z učitelji je Hribar par dni prej imel »shod«, da jih je še dalje »potegnil« in da so bili na shodu tiho.

Poročevalcu našega lista je bil vstop zabranjen, češ, da so v petek delavci vrgli s svojega shoda »Narodovega« poročevalca. A delavci so imeli tam le svoj navadni društveni shod. Napram temu konstatujemo, da je na veliki shod Slov. Ljudske Stranke pred tednom imel »Narodov« poročevalec neoviran prihod, s sobotnim nasilem pa so liberalci le pokazali, kako malo liberalni so. Da moremo to konstatirati, nas le veseli, poročilu se itak ne morejo izogniti.

V soboto zvečer je »Narod« kričal, da hočejo klerikalci shod razgnati. Sami sebi ni tega verjel, a njegovo kričanje je pričalo le o strahu, da bi se to lahko tudi zgodilo, ako bi mi to želeli. Mi pa smo ob narodno-naprednem shodu sedaj v prvi vrsti želeli videti, kaj bodo narodno-napredni poslanci povedali, koliko so tekom dolgih petih let svorili za svoje volilce, in da sami s svojimi govori pokažejo, koliko je bilo njihovo delo. Ni čuda, da so se bali vsakega poročanja.

Ko so zapazili, da je Ivan N. Gostinčar notiral nekaj stavkov, ki so bili cvet liberalne klobasarije, so ga z brutalno silo vrgli iz dvorane in ga osuvali. Tako so se zopet pokazali, kako visoko so izobraženi in kako tudi liberalni. Med vsemi, ki so dejansko pokazali svojo oliko in omiko, je bil gotovo najbolj nesramen dr. Hudnikov pisar Jurij Vrečič, ki je po Ljubljani znan kot občeznana cvetka »inteligence« in ponočnjak. Ker se pa shod ni pričel točno, pričeli so nekateri, ki so navajeni liberalne komedije, ploskati, kot bi bili v gledališču. Liberalce je očividno zeblo, ker je bila dvorana zakurjena, kakor v najhuji zimi.

Ob tri četrt na 9. uro je pozdravil župan Hribar s kratkim nagovorom svoje pogrebe ter, kakor je že njegova navada, kar sam enoglasno izbral za predsednika shoda dr. Vladimira Ravniharja, prihodnjega Grassellijevega konkurenta pri volitvah.

Dr. Ravnihar omenja v svojem govoru, da so politične razmere zahtevale tak shod. Naši poslanci so dolžni, da poročajo volilcem o svojem delovanju. Z današnjim shodom pa stopa narodno-napredna stranka prvič med ljudstvo in si hoče pridobiti stika z njim. Narodno-napredna stranka hoče iti od danes naprej med ljudstvo in ga hoče učiti, kje je resnica in kje krivica, kje odkritosrčnost in kje hinavščina. Stranka se reorganizuje pri glavi in udih. Nato je dal besedo deželnemu odborniku Grasselliju.

Dr. Ravnihar je bil tudi humorist. Dejal je, da bo dobil vsakdo katerekoli stranke, besedo, na shod pa niti poročevalcev niso pustili.

Ko je pričel govoriti Grasselli, so se zborovalci najprej odkašljali.

Grasselli govori.

Grasselli je bral kakih dvajset minut svoj spisani govor. Ali si ga je sam spisal, ne vemo vendar bi se to iz plitvosti njegovega govora dalo sklepati, ker gospodu Grasselliju od spanja ne preostaja toliko časa misliti, da bi si spisal boljši govor. Mož je skrpucal samo tiste fraze, ki jih kvasi »Narod« že ves teden. Prav nič novega! Bral je pa nekako tako-le:

§ 35. deželnozborskega poslovnika zahteva, da se vse vladne predloge izroče deželnemu zboru potom deželnega glavarja. Toda naša vlada je kršila v tem ta poslovnik, ker se ni nani prav nič ozirala. V zadnjem zasedanju deželnega zbora je bilo sklenjeno, da

»Idi svojo pot, a mene pusti pri miru! Druži se s Slovaki!«

To je zgrabilo Janka; kakor da mu Slovak ne bil enakopraven!

»Kakšen gospod!« se je posmehoval Bojančički fant, vprši obe roki v bok. »To ti gre ta pritlikavec kakor kakšen grof v copatah na bal! Jaz ti dam Slovaka, ti cepec ti! Tak gospod, kakršen si ti, postanem lahko še danes, razumeš? Prodaj kožuh in kupim zanj vse tvoje cunje; pa mi bo še ostalo za pijačo...«

Morda bi se bilo to huje končalo, ko ne bi prišel v tem hipu še en voz iz Bojančic. Hlapec, ki je vodil konje, je bil dober prijatelj Jankov, zato je hitro stopil k niemu in mu podal roko.

Z voza je zlezal najprej Jakob Rosenfeld, sin Bojančičke trgovke, za njim pa njegova mati, ki je pripeljala sina k naboru. Zadnja je zlezla z voza stara Hlupalovka, kateri je židinja dovolila, da se je peljala z njimi.

Danes je šel edini sin Hlupalovke drugič na nabor in ubožni starki bi ne bilo ljubo, da bi postal vojak. Doma bi ne mogla prestat in zato je prosila Rosenfeldovko, naj jo vzame s seboj; kajti zanjo je bilo peš do mesta predač.

Kakor hitro je zagledal Miha mater takoj je hitel k nji. Ostali fantje so se ravno tako

LISTEK.

Silhueta z nabora.

Češko spisala Gabrijela Preissova. — Iz češkega poslovenil F. V.

»Vsaj skozi mesto ne delajte takega hrupa!« je opominjal starejšina razborite Bojančičke fante.

Toda rekrutje se ne zmenijo dosti za njegovo opomin. Zopet zavriskajo, da gre skozi ušesa in vsi naenkrat zapoje:

Z Bogom, ljuba, za vsakdar!

Kliče me v vojaške car,

Poln voz jih je. Razven starejšine in njegovega študenta ima vsak fant za klobukom cel šop muškata in rožmarila. Konji so okrašeni s trakovi in cvetjem, kakor bi vozili svate. Po poti iz Bojančic do okrajnega mesta so se fantje neprestano krepčali z vinom in tedaj je vsem odsevalo iz oči mladeniško navdušenje in vojaški pogum.

Samo eden izmed njih se ni napil in sedaj stoji zamišljen zadaj na vozu. Visok, močan fant; letos gre že tretjič na nabor. Če se danes srečno izteče, se misli v kratkem oženiti. Kaj, ti ostali lahko pojo, toda ko bi njega to zadelo da bi moral iti za tri leta v Bosno, za Boga, to bi mu uničilo srečo celega življenja! Kje bi bila že Maruša, predno se on vrne! Med štir-

najstimi fanti (starejšinin študent ne spada med nje), ki stoje na vozu so nekateri zaljubljeni, toda nihče ni vsaj zdaj pred naborom tako potrjen kakor Tone Sladkov. Treba bi bilo, da bi vsakemu izmed njih kakor Tonetu, deklica pred odhodom povedala, da jo tako srce boli strahu; hej, slovaški rekrut pozabi na vse ko začno tovariši pevati o vojni.

»Brate, tovariš, poslušaj me!« je zakričal Janko Kabelac z iskječimi očmi. »Če me gospodje potrdijo in če bo vojna, boš videl, kako se bom postavil! Hej, ne bojim se niti Ogra.«

In Janko stisne pest, jo dene za glavo in pri tem razklada, kako bi jim dal. Kakšnega sovražnika si pri tem misli, ni treba ugibati.

Medtem so se pripeljali Bojančički fantje do gostilne, kjer je bil nabor in hitro poskakali iz vozov. Zadnji je zlezal iz voza starejšina, ki je šel s sinom noter in se kmalu vrnil z vestjo, da imajo še dosti časa. Boštjanški fantje ne pridejo prej na vrsto ko čez eno uro. Mladeniči so sklenili malo se izprehoditi, zato so se postavili v dve vrsti, eden je objel družega okoli pasu in tako so se sprehajali po živahni ulici, pevaje:

Na nabor gre fantič mlad,
Škoda fanta tisočkrat!

*Janko je bil moravski Slovak in je slišal, da Oger ne gre drugače na ples, kakor z nožem v žepu.

Konja mu pripeljejo,
Dajo svetlo sabljico,
In dragonsko kapico,
A za kapo zelen trak;
Dajo v roke karabin,
Ko te, ljuba, zapustim —
Bodi, kogar češ, tedaj,
Mene več ne bo nazaj.

Tone Sladkov je žalostno poslušal in delal tak obraz, kakor bi bilo že gotovo, da dobi Marušo drugi.

V tem se je približal fantom mestni stražnik.

»Ne kričite tako, to je prepovedano!...« je veleval z zapovedovalnim glasom. In vsi razven Janko Kabelac so utihnili. On pa, kakor bi hotel pokazati, da se nikogar ne boji, ni prejenjal, predno ni dopel cele pesmi; obrnil se je k fantom: »Kaj ste utihnili kakor žabe, če pade mednje kamen; morebiti se res bojite tega brkača?«

In kakor v dokaz, da se nikogar ne boji, je šel razjarjeni Janko in objel prvega rekruta, katerega je srečal na ulici, okoli pasu in kričal:

»Tovariš, ako nas odvedejo, tedaj bomo skupaj marširali, vidiš?...«

Rekrut, droben človek, kakor gizdalin po velikomestno oblečen, se je skušal najprej oprostiti nenadnega objema in potem razžaljen odgovoril:

vlada tekom meseca januarja skliče deželni zbor k posebnemu zasedanju in mu predloži volilno reformo na podlagi splošne in enake, direktne in tajne volilne pravice. Toda deželna vlada ni sklicala deželnega zbora meseca januarja in čudno se mi zdi, da se je vlada šele sedaj spomnila sklepa deželnega zbora v zadnjem zasedanju. Nihče pa ni mislil, da bo imela vlada pogum, stopiti pred deželni zbor s tako volilno reformo, ki je atentat na meščanstvo in delavstvo. (?) Novi volilni načrt izpreminja mestne skupine tako, da so mestom in trgom prideljeni tudi nekateri industrialni kraji, kar bi mi odobraval, ako bi vlada razdelila te okraje pravično. Prebral je sedaj vladni načrt za mestne skupine, kar se nekdo oglasi: »Pa Sodražica!« Torej se je pa Grasselli popolnoma zmedel in precej dolgo je bilo treba čakati, da je zopet našel prostor, kjer je nehal čitati.

Vlada pa je hotela zagotoviti tudi Nemcem obstoj v popolnoma slovenski kranjski deželi. Zato je popolnoma obdržala neizpremenjeno veleposestniško skupino. Zagotovila je tudi neznanim Kočevcem njih mandat.

Največji »atentat na slovensko meščanstvo in delavstvo« pa je storila vlada s tem, da je predložila v svoji predlogi še četrti razred, ki bi naj imel deset poslancev in svojega deželnega odbornika. Ta razred pa ni pravičen radi tega, ker bodo volili skupno tudi taki, ki so sicer že v drugih razredih volili. Razdelitev teh mandatov pa je tako škandalozna, da si noben človek ne bi bil upal tega misliti. Z Ljubljano, ki je glavno mesto in središče meščanstva, bodo volile selske občine Dobrunje, Moste itd. Klerikalci si bodo znali priboriti te mandate, ki jih bodo znali izrabiti v svoje namene. Torej temu mi ne moremo pritrditi in upam tudi noben naš volilec.

Grasselli je govoril silno dolgočasno. Prišel je nato govoriti Ivan Hribar.

Ivan Hribar se je lagal.

Župan Ivan Hribar je ponavljal govor Grassellijev. Novega tudi on ni nič povedal; to vse so znali zavedni »Narodovci« že iz svojega čednega glasila. Med drugim pa je rekel tudi to-le: Od časa, ko sem stal pred petimi leti pred vami kot kandidat, nisem imel še prilike poročati o svojem delovanju. Tudi nimam nič poročati družega, kakor o zadnjih dogodkih, ki so šele znameniti, ker smo stopili v boj za pravice meščanstva in delavstva. (!) Priznal je odkrito, da je edino in najtežavnejše delo na narodno-napredne stranke, kar sedi v deželnem zboru, bila zadnja hrupna obstrukcija. Res ni malenkost za dela nevarne roke, razbijati na boben in vrtiti lajno. Nato je župan Hribar dalje govoril: »

Vlada je predložila deželnemu zboru volilno reformo. Zakaj šele sedaj? Toda stvar je jasna. »Klerikalci« so na Dunaju prodali Nemcem koroške in štajerske Slovence zato, da bi jim vlada in Nemci pomagali zadaviti narodno-napredno stranko. Pred enajstimi leti sem bil še drugačnega mnenja o naših klerikalcih. Mislil sem in bil prepričan, da ga ni takega strankarja, ki bi se v svoj prid drznil prodati Slovenstvo. Danes pa sem prepričan, in tudi vsi naši pristaši, da so to storili klerikalci zato, da nas uničijo. Klerikalci nam vedno očitajo, da imamo zvezo z Nemci, toda na svojo častno besedo vam izjavljam, da nimamo z Nemci drugega dogovora, kot da se vzdržijo slovensko gledališče, ki je eminentno narodnega pomena.

Tu so nekateri pričeli zopet kašljati. Župan je zopet prodajal svojo besedo, a si ni upal predložiti volilcem pismene pogodbe z Nemci. Menda se je bal, da bi pri natančnejšem razgovoru o tej zvezi izvedela javnost, da pravi oče te zveze ni dr. Ivan Tavčar, ampak politični lajnar Ivan Hribar. Posebno pomenljivo se je pri tej najnovejši županovi »častni besedi« smehljaj dr. Danilo Majaron, ki najbolje ve, kaka je ta pogodba, in ta obsega važne točke, ki so se nekatere tudi izvr-

šile. Ta najnovejša »častna beseda« bo Hribarja še po ustih bila!

Ivan Hribar je nato farbal navzoče, »da so se klerikalci zvezali v zadnjem zasedanju z Nemci« ter je nadaljeval: Volilna reforma je tako prirojena, da mora vsak naš somišljenik se nad njo zgražati. Kočevje in Ribnica dobite svojega poslanca, ko imate vendar obe mesti skupaj komaj 3500 prebivalcev. V tem volilnem okraju bi zmagal Nemci brezdvomno, ker ima Kočevje skoro še enkrat toliko prebivalcev kot Ribnica. Če bi se volilni okraji tako delali in bi bila vlada pravična, potem bi morala imeti Ljubljana kar 11 poslancev.

Tudi gorenjski volilni okraji so tako prirejani, da ako bi nastopil kot kandidat kak generalni ravnatelj industrijske družbe na Jesenicah, ki je vedno Nemec, bi gotovo zmagal. (Klici: Debeli Zabukovec.) Ko se je iznebil Hribar te gorastane neresnice, je nadaljeval:

Splošna kurija mi pa nikakor ne ugaja, ker ne odgovarja sklepu deželnega zbora, in je hotela vlada dati le neko krpo, s katero naj se zakrpa misel za splošno in enako, direktno in tajno volilno pravico.

Vlada je mislila, da z nami stori lahko kar hoče. »Slovenec« je pisal pred par dnevi, da bo vlada deželni zbor razpustila. Toda že danes so morali stvar preklicati, ker se je vlada »zbala nas« in zasedanje deželnega zbora samo odgodila. Ko smo dobili volilno predlogo v roke, smo se posvetovali in sklenili, da ta predloga ni za nas, ker nam dela krivico. Pooblaščen sem bil torej od kluba narodno-naprednih poslancev, da se pogajam z voditeljem katoliško-narodne (sedaj je dal Hribar zborovalcem časa, da so zabavljali čez našo stranko, ko pa niso vedeli več, je nadaljeval) ali kakor še sedaj imenuje »Sloven. ljudska stranka«, dr. Šusteršičem. Pisal sem mu naše sklepe in ga prosil odgovora. Toda odgovora nisem dobil.

Ko smo pa videli drugi dan peljati se ljubljanskega škofa (sirov smeh in zabavljanje) v deželni dvorec, mislili smo takoj, da nas hočejo združeni nasprotniki na kak način ukaniti. Ker odgovora od dr. Šusteršiča še nisem dobil, pričeli smo z najhujšim sredstvom z obstrukcijo. (Liberalni dijaki ploskajo!) in bi jo vzdržali še če treba 14 dni, samo da bi »brani li meščanstvo in delavstvo« pred krivico nove volilne reforme. Končno je naglašal, da vlada med njim in Tavčarjem sedaj popolno soglasje in absolutna edinstvo. Očitane »Slovenca«, da je bil »najzanimivejši« obstrukcionista, sprejema v tem zmislu, da je klerikalce v njih upu prevaril, da ne bo dovolj odločen in vztrajen.

Hribar je potem še nekaj kvasil, kar se pa ni dalo razumeti, ker je bila liberalna banda samo za zabavo na shodu in se je dr. Kokalj z nekaterimi pisarji tako drl, kot zaboden vol.

Hribar je zaključil svoj govor: Dr. Šusteršič je pametnim razlogom nepristopen. Boj do skrajnosti! Zveza klerikalcev in Nemcev naše stranke ne bo ubila, nego jo bo dvignila v popularnosti ter jo pomladila.

Kakor smo poizvedeli iz gotovega vira, imeli so magistratni uslužbenci vse dotične stavke županovega govora, po katerih jim je bilo treba zaklicati: »Živio«, ali »res je«; in prav dobro se je obnesel ta način izvajanja priznanih vsiklikov, samo enkrat je Zancek za dve četrtinki takta prekasno zatulil: »Živja, gspud span! Dobl sa puvedal!«

Ker je predsednik na to pozval udeležnike shoda, naj izjavijo svoje mnenje o izvajanjih predgovornikov in še enkrat zagotovijo vsakemu prostost govora v dostojnih mejah, osmelil se je tov. Jožef Gostinčar ter prosil za besedo.

Krščansko-socialni delavci liberalcem.

Krščansko-socialni delavci so poslali namreč svojega govornika, ki je prišel na shod s par somišljeniki; tudi nekaj socialnih demokratov je prišlo na shod.

Kako liberalni voditelji izpolnjujejo svoje obljube, pokazalo se je tudi ob tej priliki; kajti

Tedaj prideš takoj za Cirilom na vrsto; torej pojdite!«

Fantje so hiteli skozi krčmo v predsobo, kjer so izklicavali rekrute. Uboga židinja je šla z njimi in držala svojega sina za ramo, kakor bi se bala zani.

Stara Hlupalovka je ostala za hip sama v veži gostilne. Šla je nekoliko korakov po dvorišču in opazovala lepe kokoši, med katerimi se je ošabno šopiril zelo velik petelin. Jata ljubkih pišk čivka okoli koklje, toda vse to vidi stara Hlupalovka, kakor v snu. Vse to ji miglja pred očmi, toda razpoznati ne more ničesar, ker starka gleda na vse to s solznim očesom.

»Mamica!« kliče za njo znan drag glas.

»Niti starejšinina študenta, niti mesarjevega Pavla niso potrdili! Sedaj kličejo številko štirinštirideset, jaz imam štirinštirideset, torej moram že iti.«

Fant se je skušal delati pogumnega, pa se mu ni posrečilo. V obličju je pobledele in po celem telesu se je stresel. Ko mati ničesar ne reče in le nežno vpira nanj žalostne oči, se Miha rajši obrne.

»Pojdi sem, da te prekrizam«, ga pridrži starka.

Pristopil je k nji in mati ga blagoslovi s tresočo roko: »V imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen. Tako torej pojdi — in cela postava starke se je stresla, kakor v kaki hudi slutnji.

komaj je dal predsednik Gostinčarju besedo, zakrullilo je po dvorani: »Ven ž njim! Gostinčarju se ne sme dovoliti beseda!« In le nekaterim pametnejšim se je posrečilo pomiriti druhal ter priboriti Gostinčarju besedo.

Tovariš Jožef Gostinčar je dejal:

Volilna predloga ni privilegij kake stranke, ampak je dobro naroda. Vendar danes pogrešamo nekaj, kar noben liberalni govornik danes še ni povedal, kako mislijo naši napredni liberalci o splošni in enaki, direktni in tajni volilni pravici? (Tavčar kliče: Počakajte!) Mi krščanski socialci smo za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico, ki je edino možna dati narodu njegove pravice. Gospodje liberalci! Ako imate res dobro voljo pomagati narodu in ako ste za splošno volilno pravico, zakaj jo pa ne daste v ljubljanske občinske svetue, kjer imate polno moč in oblast? Toda tega ne storite ker ste hinavci. (Neki delavec zakliče v glasnem hrupu: Saj niti take resolucije za splošno in enako volilno pravico ni sklenil ljubljanski občinski svet, kakor jih sklepajo štajerske občine! Nastal je tak hrup ob Gostinčarjevih resničnih besedah, da govornik ni mogel dalje govoriti. Zveza z Nemci.

Govoril je še socialni demokrat Kocmur, ki je očital krščansko-socialnim delavcem, da spreminjajo svojo barvo. V začetku so bili vsi zato, da se priredi splošen štrajk (za splošen štrajk nikdar! Ur.) za volilno pravico, potem so pa izjavili, da so proti štrajku. Kocmur je nato pričel opletati po liberalcih, zlasti po županu, ter mu predbacival, da ni mož beseda, ker vzlic obljubi, ki jo je dal pred meseci deputaciji socialnih demokratov, da bo spravil v prvi seji občinskega sveta volilno preosnovo na dnevni red, še danes ni izpolnil obljube. Ko je očital liberalcem hinavščino, nastal je zopet velik hrušč. Kocmur županu: »Vaša županska beseda, je za vas častna beseda, a vi je doslej niste držali.«

Župan se je poizkušal zagovarjati v jako burnem tonu, kakršnega ima vselej, če se ga prime za njegovo besedo.

Odgovarjal je Gostinčarju, češ, da je njegova volilna reforma boljša, kot ta od vlade (Gostinčar kliče: Dajte jo ven!) Zahtevate pa splošno in enako volilno pravico in s tem bi na meščanstvo preglasovali in mu delali krivico. (Klici: Pokažite vašo volilno reformo. Dr. Majaron Josipu Gostinčarju: Mi je nemoremo upeljati, ker deželni zbor ne zboruje!) Župan pravi, da je dal tiskano volilno reformo občinskim svetnikom. Vrnili se mu ni, dasi jo urgira. (Lepa komedija! Kdo je poročevalec! Govori se, da dr. Majaron. Ur.) Župan pravi, da je njegova volilna reforma, ki daje četrti kuriji, delavstvu, samo štiri mandate, in ki ženskam jemlje volilno pravico, pravična! (Viharno odobravanje.) V resnici je pa mnogo bolj nazadnjaška nego vladna.

Na Gostinčarjeva očitanja je župan Hribar naposled takorekoč pozval zborovalce, naj vržejo Gostinčarja pri oni luknji vun, katere zidarji niso zazidali. No, Jož. Gostinčar je ob takem županovem izzivanju sam mirno zapustil dvorano.

Predsednik dr. Ravnihar je hotel na to debato zaključiti, ker pa se je oglašil k besedi še dr. Švigelj, ker od njega ni bilo pričakovati opozicije, podelil mu je besedo. Dr. F. Švigelj je izvršil svojo dolžnost s tem, da je pokadil nekoliko župana Hribarja ter mimogrede tudi bivšemu županu »blagoga spomina« očetu Grasselliju ter k sklepu predlagal kratko zahvalno resolucijo, »ali kakor se že hoče to zahvalo imenovati.«

Zahvala za petletno spanje.

Dr. Švigelj je izrekel Grasselliju in Hribarju zahvalo in zaupanje ter vsem »naprednim« deželnim poslancem priznanje. »V naši stranki je več frakcij, a danes je vse pod enim klobukom in složno v boju proti Nemcem in klerikalcem. (Ploskanje.) Sprejeto.

Tudi mesar Jože Kozak se je oglašil k besedi. Hotel je pokazati, da ni vaju samo volovske družbe, temveč tudi liberalne, zato je izbleknil nekoliko besed, da naj se ima ž njim potrpljenje. Izrekal je v imenu obrtnikov, katerim neopravičeno draži meso, zahvalo in priznanje, rekoč: Odslej ni med nami nobene nesloge več! Mi smo Vaši, a vi ste naši!« V potu svojega obraza je zapustil govorniški oder.

Tavčarjevo stokanje.

Dosedajni govorniki so povedali tako vse, kar so vedeli sami in kar smo že tudi mi davno vedeli in prav odveč je bilo, da se je tudi dr. Tavčarja izvabilo iz mirnega zavetja »pri Roži« na govorniški oder. Videlo se mu je, da ni vaju napora, kajti počasi in stokaje se je privajal za govorniško mizo ter prav klaverno pogledal okolu sebe, še klavernerje pa se mu je skremžil obraz, ko je zapazil poleg sebe kozarec — vode. No, pogled po dvorani, kjer je zapazil toliko poslušnih in udanih odvisnežev, ga je spravil zopet v dobro voljo in začel je z imenitnimi gestami zabavljati na ministerskega predsednika Gautscha, kateri je še pred nekolikimi meseci bil najodločnejši nasprotnik volilni reformi, naenkrat pa se je zavzel kar najenergičnejše za to preosnovo. Očital mu je, da je hinavec (»Kakor vi!« završelo je po dvorani) in da je sploh vsa volilna preosnova samo hinavstvo. Kako ga je ta medklj navzočih socialnih demokratov razburil, pokazal je s tem, ker je naglo segel po kozarcu, ter si, ker druge boljše pijače ni bilo pri roki, z vodo ohladil vzkipele kri.

Dr. Tavčar se je tekom svojega govora izrekel v principu za splošno, enako in direktno volilno pravico, a ne verjame, da bi se zaradi birokratov res izvršila. Lepi princip se hoče zlorabljati, idealna oblika se ne uresniči nikdar. (Oho!) To se že vidi

iz Gaučeve predloge. Dr. Šusteršič je Gaučev trebuholizec (krohoh, plosk) in videli smo Šusteršiča, kako je lezel Gauču v trebuh. Dr. Šusteršič in »klerikalni falotje« se izdali 60.000 Korošcev, da je dobil tako deželno volilno reformo, ki daje nemškutarjem 11 mandatov.

Ko se je dr. Tavčar tako nalagal, prisegal je (!) tudi on, da narodno napredna stranka ni nikdar izdala ni trohe slovenstva, nego le rešila gledališče. Sedaj boj! Šusteršičev interview s Štefatom je »smešna komedija.« Socialni demokrati so slepi in gluhi, da ne vidijo, kako se jih farba! Mi smo edini delavstvu pravični. (!) (Plosk.)

Ko se je nato dr. Tavčar opravičil socialdemokratom in jih poprosil, naj ne mislijo o njem tako slabo, ker njegovo srce bije samo »za delavce trpine« in pa »ljubljeni slovenski narod«, končal je svoj govor ter namignil izkuharju in obč. svetniku Bergantu, da je zdaj pravi čas predlagati tudi njemu zahvalno resolucijo, katero mu je sam pred shodom postavil.

Ko je Bergant prečital resolucijo, opustil je predsednik nepotrebno glasovanje za priznalno resolucijo ter zaključil shod opominjaje voditelje narodno napredne stranke, naj stopijo »večkrat med narod« ter ga bodre in vspodbujajo na boj proti klerikalni kliki, kajti edino prava »nesebična stranka je narodno napredna stranka«, katera se bori »z odprtim vizirjem« za vse sloje slovenskega naroda z enako vnmemo in z enako požrtvovalnostjo.

Tako se je končal ta shod, o katerem nam je mogoče podati resnično poročilo. Ob liberalnem »naporu« se človek nehoče spominjati slike, katero prinaša zadnji »Kikirikiki«. Ob trden zid na katerem je zapisano »Ljudska volja«, brezvspešno butajo z glavami nasprotniki volilne reforme, a zid jih meče nazaj. Taka bo usoda tudi najmanjšega napora slovenskih liberalcev, ki stopajo v boj z lažmi, zavijanjem in na katerih se le ena točka odkrito vidi — velika nepopisna sebičnost!

ŠTRAJKI.

Dunaj, 7. aprila. Na današnjih pogajanjih s štrajkujočimi čevljarškimi pomočniki je prišlo do sporazuma, tako da prično v ponedeljek jutraj delati v vseh delavnicah.

Ajaccio, 7. aprila. Sindikat železniških uslužbencev na Korziki je sklenil splošni štrajk.

ZLATA ROŽA BODOČI ŠPANSKI KRALJICI.

Kakor poročajo iz Rima, pošlje letos papež zlato rožo princensinji Batembski, bodoči španski kraljici. Papež hoče s tem izraziti svoje zadovoljstvo nad prestopom princezinje na katoliško vero.

POMNOŽITEV ITALIJANSKE VOJNE MORNARICE.

Italijanski ministrski svet je sklenil, da zahteva od zbornice 350 milijonov kron za nabavo novih 7 klopnic. Zbornica se bo najbrže upirala tej zahtevi.

VOJNA NEVARNOST MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Rimski list »Vita« piše: Avstrija se na vso moč hitro pripravila na vojsko z Italijo, ki hoče izkoristiti trozevo, da bi ne smela Avstrija na Balkanu ničesar storiti, kar bi ne bilo všeč Italijanom. To naziranje italijanske vlade je jako vznevoljilo merodajne osebe v avstrijskem ministstvu za zunanje stvari.

NOVA MITRALJEZA.

»Echo de Paris« poroča, da je iznašel neki francoski artiljerijski častnik mitraljezo, s katero se lahko odda 600 strelav na minuto.

AMERIČANSKI NAČRTI.

Američani nameravajo utrditi Panamski prekop. Ker je stvar veljavna, bo sklepal o njej kongres. Odsek za naseljevanje je sklenil, da predloži vašingtonski zbornici zakonski načrt, ki ima namen, da se omeji naseljevanje v američanskih Zjedinjenih državah. Vsak odrasčen mož, ki se namerava naseliti v Zjedinjenih državah, mora imeti 25, ženske pa 15 dolarjev. Družine se bodo smele naseliti, a rodbinski oče bo moral imeti 50 dolarjev premoženja. Naseljenci, ki so stari nad 16 let, morajo dokazati, da znajo brati in pisati. Naseliti se ne bodo smele osebe, ki so duševno manj vredne, in ki so slabega telesa.

RUSIJA.

Zbombo je bil ubit tverski gubernator Sleptov.

V Astrahanu so uropali zakrknani roparji 3000 rubljev iz kolodvorske blagajne.

Izredno obrambeno stanje so proglasili na progji Kursk Sevastopol. Oborožili so izprevodnike, želez. čuvaje in ostale železničarje. Zastraženi so tudi mostovi in najvažnejše točke na progji.

SEVERNOITALIJANSKI OBMEJNI VOJAŠKI ZBOR.

Italijanska vlada je priobčila novo razdelitev vojaških zborov, ki so razporejeni po severni Italiji. Vojaški okraji Videm, Benetke in Rovigi, ki so dozdaj spadali pod peti vojaški zbor v Veroni, se priklapijo šestemu vojaškemu zboru v Bolonji. Po tej naredbi mejē zdaj mesto dveh trije voj. zbori in sicer milanski, veroneški in bolonjski na Avstrijo. Kakor poročajo, nastopi jeseni garnizijska izprememba med petim in šestim

zborom. Po poročilih listov se premest kor. poveljstvo šestega zbora iz Bolonje dalje proti severu v Padovo ali Benetke.

Dnevne novice.

Vodstvo „Slov. Ljudske Stranke“ ima danes zvečer sejo.

+**Liberalci napenjajo vse sile**, da bi se ohranila dosedanja volilna krivica, po kateri uživajo tako neopravičeno svoje nezasluzene privilegije. Zdej nameravajo pričeti celo vojsko z lažmi, obrekovanjem in zavijanjem. Razposlali so na svoje zaupnike po deželi oklice, v katerem pravijo: »Dogodki zadnjih dni v deželni zboru kranjskem ustvarjajo neodbitno potrebo, da se skličejo po vseh krajih naše dežele, kjer ima narodno napredna stranka zadostno zaslombo, shodi narodno naprednih volilcev. Na teh shodih, ki se morajo vršiti čim prej, najposlej pa v velikonočnih praznikih, treba ožigosati nesramno nakano klerikalcev in pa vlade, ki so hoteli s krivično volilno preosnovo zadušiti vsako napredno gibanje v deželi. Za narodno izdajstvo klerikalcev, ki so v volilni reformi za državni zbor prodali koroške in štajerske Slovence za ceno v zadnjem zasedanju kranjskega deželne zbora predložene volilne reforme, je treba klicati klerikalce javno na odgovor. Predstaviti jih je kot narodne izdajalce, ki so v slepi strankarski strasti prodali na tisoče Slovencev v narodno sužnost Nemcem. Potem prosijo, naj se na teh shodih izreče zaupanje in zahvala narodno naprednim poslancem. Obljubujejo, da iz Ljubljane preskrbe govornikov.« V mrtve žabje krake liberalne stranke je torej šinil električni tok. A kako dolgo bo mogoče izhajati s temi lažmi? Saj je vendar vsakemu jasno, da je ves ta boj in krik le zato, da bi si par nesposobnih ljudi ohranilo svoja mesta. Liberalci so tisti, ki zdej za svojo osebno korist prodajajo politične pravice slovenskega ljudstva. To je tako jasno, da tega ne bodo mogli na shodih utajiti.

Pogreb drž. poslanca viteza Berksa se je vršil v soboto, 7. t. m., ob štirih pop. iz njegovega gradu na Blagovni in ob petih na pokopališču v Šentjurju. Zgolj nepričakovana in nenadna smrt je bila vzrok, da ni bilo mogoče o pravem času objaviti dan in čas pogreba. Saj se je še le v soboto zjutraj vedelo, kje in kedaj bo pogreb. To je pač bilo krivo, da od tovarišev poslancev nikdo ni bil pri pogrebu. Pač pa so se ga udeležili v obilnem številu Celjani. Trg Šentjurij je bil častno in številno zastopan, tudi okoličani — kmetje so prišli prav mnogi. Vodil je pogreb celjski opat, preč g. Ogradi v spremstvu domače duhovščine. Moški zbor »Celjskega pevskega drnštva« pod vodstvom g. dr. Schwaba je zapel 2 lepi nagrobni. G. Dr. Juro Krašovec se je v kratkih, pri srčnih besedah spominjal blagega in delavnega rajnika.

Občni zbor „Slovenske krščansko-socialne zveze“ se je izvršil ob jako obilni udeležbi. Poročila predsednika g. dr. Kreka, predsednice ženskega Zveznega oddelka gospe Manfredove, blagajnika Sedmaka, zapisnikarja Moškerca, o kroniki dr. Ušeničnika, o knjižnici g. Kosa, o osrednji »Zvezi« g. L. Smolnikarja, predsednika dr. Kreka o steno-grafskem, socialnem in govorniškem tečaju, g. Podlesnika o knjigovodskem tečaju so bila odobrena. Obširno poročilo še objavimo.

„Društvo slovenskih profesorjev“ je dovoljeno pod tem imenom. Pripravljalni odbor je sklenil sklicati ustanovni shod na prvo nedeljo po veliki noči, 22. t. m.; prej ni mogoče, dalje odlašati pa ne kaže. Podrobnosti bodo se pravočasno naznanile.

Obletnica Strossmayerjeve smrti je bila v soboto, 8. t. m.

—**Iz Sodražice** se nam piše: Sosebno mi Sodrzanje smo bili silno radovedni na načrt kranjske deželne vlade glede volilne reforme. Zvedeti nas je mikalo, ali bomo po dolgih 20 letih smeli voliti skupno z mesti in trgi, kar nam gre po vsej pravici ter po jasnem zakonu ali pa bomo zopet oskodovali na korist — Kočevcem, kakor doslej. No, česar smo se bali, to se je zgodilo! Vlada, ki bi morala biti nepristranska, je pokazala zopet, kako skrbni povsod, bodisi v državnem zboru ali v deželnih zborih, za svoje ljubljene Nemce. Vlada hoče svojim ljubljnim Kočevcem zopet zagotoviti jeden mandat s tem, da je v volilno skupino Kočevje privzela samo trg Ribnico, ne pa tudi trga Sodražice, kar se je v enakem slučaju povsod drugod zgodilo. Naš trg pa šteje 143 hiš (bez Jelovca) in ima že nad 60 let stare tržne pravice, velike tedenske tržne dneve in je središče cvetoče lesne trgovine in obrti ter industrije vse ribniške doline. Trg Sodražica torej skuša vlada zopet oropati pravice, ne da bi smel voliti z mesti in trgi, kakor bi po vladnem načrtu volili celo manjši obrtni kraji, ka-

kor selske občine Kropa, Kamnagorica, Zagorje in Toplice. Ta krivica nas boli, tembolj ker je Sodražica edini trg na Kranjskem, katerega se na tako nečuden način prezira. In mi tržanje naj bi k temu molčali? Nikdar in nikoli! Gre se za čast našega trga, gre se za stare naše pravice, gre se za slovensko stvar. — Slovenske poslance pa prosimo, da nam stojijo trdno na strani! Z odličnim spoštovanjem: Načelnost trga Sodražice, dne 6. aprila 1906. Peter Vesel, načelnik trga; Franc Hudolin, odbornik; Ivan Kovačič, odbornik.

—**Poroča na smrtni postelji.** Poročali smo že, da je bil z nožem šestkrat zaboden 36letni ribič Ivan Pens. Ranjenec je bil v bolnišnici operiran, a zdravniki so takoj izjavili, da je njegov život v nevarnosti, in mož je umrl. Pred smrtjo se je spravil z Bogom in je določil, da hoče izvršiti svojo dolžnost nasproti Mariji Papež iz Novega mesta, stanujoči v ulici Marinelli št. 12. Marijo Papež so poklicali k postelji umirajočega in izvršila se je poroka. Po poroki je Pens izgubil zavest in ko je prišel preiskovalni sodnik, da bi od umirajočega izvedel, kdo ga je ranil, ni bilo več iz Pensota besede. Redarstvo je prijelo 17letnega Andreja Sandri, voznika, in nekega Edvarda Gatta, ker sta bila isti večer skupaj z Pensom v gostilni in je med njima nastal prepir, zato sta na sumu, da je eden teh zabodel Pensota.

—**»Desetega brata«** so igrali preteklo nedeljo v Gorici v »Trgovskem domu«. Igralci so odlični goriški Slovenci, sodeluje pa g. Verovšek iz Ljubljane.

—**Odločnega snubača** so imeli pri kmetu Andreju Petrovcu v Ravnem na Goriškem. Prišel je snubit hčerko, ki mu jo pa stari ni hotel dati. Zato se je na lice mesta z njim sprl; pregovarjala sta se dolgo in naposled se spoprijela. Snubač je Petrovca obdelaval z nožem in ga nevarno ranil.

—**Istrski italijanaši.** Poročilo z dne 4. t. m. bi se moralo glasil, da so vsi farani v Kor-tah na licu mesta pri komisiji govorili proti razdružitvi župnije in ne proti župniku. Proti temu je dr. Fragiaco osonal neutemeljeno ovadbo, da hujša ljudi in da hoče vpe-ljati slovansko liturgijo. O tej točki sta dne 2. aprila v Piranu debatirala dr. Fragiaco in tajnik političnega društva Salata, se razume po svoje.

—**Laž ima kratke noge.** Iz Naklega: Kar je pisal nesramni lažnik v »Gorenjcu« z dne 24. sušca o našem g. kaplanu, da je namreč s prižnice zmerjal vse tiste, ki niso podpisali protesta zoper ločitev zakona, je od prve do zadnje besede grda laž. Ljudje so ogorčeni in bi radi poznali ono liberalno opico, ki je menda skrita v kakem svinjaku.

—**Poročil se je državni poslanec dr. p. l. Derschatta** z gospo Marijo Steinbrecher, rojeno Kopriva, trgovčovo vdovo iz Gradca.

—**Umrla je gospa Uršula Mozetič**, mati znanih zidarskih mojstrov Mozetičev v Gorici.

—**Stavka delavcev v puljskem arzenalu** je končana.

—**Po Dalmaciji** potujeta finančni minister Dr. Kosel in vodja trg. ministrstva grof Auersperg.

—**Rokavice** se podraže.

—**Svetovni poštni kongres** so otvorili v Rimu dne 7. t. m.

—**Prijeta morila.** Orožništvo je prijelo 32 let starega hlapca Antona Hribarja in 29 let starega delavca Alojzija Krašovica, ker sta sumljiva, da sta umorila in uropala 1. t. m. zidarja Antona Kacina.

—**Milo se podražil.** Pred štirimi tedni smo poročali, da se je milo podražilo za 1 K. Dne 6. t. m. je pa zadruga izdelovalcev mila na Dunaju sklenila, da se cena vseh vrst mila podraži sedaj za 2 K pri 100 kg.

—**Potres.** V soboto 7. t. m. zvečer ob 6. uri so čutili v Kropi močan potresni sunek z bobnenjem. Istočasno so čutili potresni sunek tudi v Celovcu.

—**Za kamniško dekanijo** bo shod Sodalitatis Ss. C. J. velikonočni torek 17. t. m. ob 10. v Mengšu.

—**Čudna melanholija vzrok samoumora.** Mala piranska jadnica je našla nedaleč od tržaške obali plavajoče truplo. Identificirali so ga za Ferdinanda Viranta, trgovskega agenta. Virant je strastno gojil glasbo. »Sole« poroča, da je najbrž vzrok samoumora to, da neki Girotto ni hotel Viranta podučevati v višji glasbi.

—**Službo išče pri kakem trgovcu** na deželi absolviranka trgovskega tečaja, ki je dovršila tudi osemrazredno šolo, zmožna slovenskega in nemškega jezika. Začetkom se prosi le hrana in stanovanje, ter kaj malega za obleko. Na pismena vprašanja odgovarja nadučitelj g. Fr. Trošt na Igu pod Ljubljano.

—**Catalogus cleri ljubljanske škofije**, ki je radi raznih ovir v tiskarni, še-le zdaj izšel, izkazuje letos 294 župnij, en vikariat, tri stare kapelanije, 17 ekspozit, 231 kaplanskih mest, 6 zgodnjiških mest in 34 beneficijev. Kuratnih cerkva je 320, samostanov 10, podružnic 1002 in kapelic 222. Duhovnikov je bilo 684 in sicer: knezoškofo, 15 kanonikov, 441 dušnih pastirjev, v drugih službah 47, vpokojenih 47, redovnikov 118 in 16 duhovnikov iz drugih škofij. Zunaj škofije jih biva 19. — Redovniki ljubljanske škofije so: Cistercijani v Zatičini, Kartuzijani v Plettrijah, franciskani v Ljubljani, v Kamniku, v Novem Mestu in na Brezjah; kapucini v Škofji Loki in Krškem; jezuiti v Ljubljani; lazaristi in nemškoredniki v Ljubljani; usmiljeni bratje v Kandiji pri Novem Mestu; salezijanci na Rakovniku pri Ljubljani.

Redovnice so: Uršulinke v Ljubljani, v Škofji Loki in Mekinjah; karmeličanke na Selu; usmiljenke v Ljubljani, na Studencu, v Begunjah na Gorenjskem, v Kočevju, v Kanomljah pri Idriji, v Krškem in Postojni; dalje v Kamniku, Komendi in v Št. Vidu nad Ljubljano; šolske sestre: v Marjanišcu v Ljubljani, v Repnjah, v Šmihelu pri Novem Mestu, v Trnovem pri Ilirski Bistrici; križanke v Ljubljani. — Nenavadno veliko duhovnikov je umrlo leta 1905, namreč 25 svetnih in 4 redovniki; letos (1906) je pa tudi že umrlo 7 duhovnikov. Najstarejši duhovnik ljubljanske škofije je prečastiti gospod Matija Leben, roj. 17. februarja 1816. Zlatomašnikov je v škofiji 18. Bogoslovcev je v Ljubljani 95 in v Rimu so trije. Izpraznjenih je 95 kaplanskih mest, štiri ekspoziture in nekaj beneficijev. Vseh katoličanov pristojnih v ljubljansko škofijo šteje izkaz 590.697.

—**Iz Toplice pri Novem mestu.** Se enkrat Marijina družba. Na moj poziv »Vun z imeni« se je brezobrazni »Narodov« novičar zopet oglašil, toda poprejšnje pavšalno obrekovanje je skrčil na en sam slučaj, in še ta se mu je klaverno obnesel. Družba šteje 247 članic, izmed njih sta bili dve izključeni, vse druge so po večjem lepega, mnoge naravnost uzornega vedenja. Tudi dekleta Marijine družbe grešijo, to ni drugače pri tako ogromnem številu in prirojeni človeški slabosti, a dvanaestletna izkušnja me uči, da je družba velikanskega pomena za krščansko vzgojo mladine in mogočna bramba v najnevarnejši dobi življenja. Hudobni jeziki so lani obrekli mojo služkinjo, čes da se je pod lipo sestala z nekim hlapcem, a vse to je ostudna laž. Kot voditelj družbe sem dotično vzel uradno na zapisnik in odkrito rečem, da ji bolj verjamem kot ponočnjakom in njih prisegi. Sploh pa dotična oseba ni več v moji službi in tudi ne v družbi, ker se je v poštenem imenu omožila. Pustite vendar v miru ljudi, ki vam niso nič žalega storili, pa Marijino družbo, ki je zgolj cerkvena naprava! Čemu se vanjo zadirate? Jeli to hvaležnost, ker na vsakem shodu molimo tudi za zaslepljene, ki družbo sovražijo? Da so Marijine družbe nekaj izvrstnega in časa primerne, ni boljše dokaza kot strupeno sikanje nasprotnikov. Nepobitna resnica je pa, ki jo ponavljam zopet in zopet, da je sovražnik Marijin, kdor tako zlobno napada njeno kongregacijo, in konec njegov ne bo srečen, ako se temeljito ne izpokori. To je moja zadnja beseda v obrambo družbe, osebne žalitve mirno prenašam.

Toplice, 26. marca 1906.

Ivan Podboj, voditelj Mar. družbe.

—**Izjava.** Vsled nagnusnega in vseskozi zlaganega dopisa v »Slov. Narodu« št. 38 sem primoran resnici na ljubo izjaviti, da prečastiti gospod župnik Ivan Podboj županstvu nikdar ni dal najmanjšega podatka o prestopu policijske ure. Za to so postavljeni javni organi, ne pa župnik, ki se v take stvari ne vtika, kakor se vi nasprotniki vtikate v cerkvene zadeve. Držite se reda in zakonitih predpisov glede policijske ure, pa bo za vse prav. Nimam časti imeti tako imenitnega policaja, kot je gospod župnik, pač pa se »Narodov« dopisovalec oblastno šopiri, kakor bi bil postavljen za policaja nad Marijino družbo, nad konsumom, nad duhovščino in nad menoj. Kdo dela prepri, kaj? Sram vas bilo! — Toplice, 26. marca 1906. — Ivan Sitar, župan.

—**Ograja ob cesti na sejmišče.** Treba je bilo človeške žrtve zaradi toli hvalisanega napredka v Novem Mestu. Nedavno je ondi ponesrečila neka ženska in sedaj je mož Lesjak s svojim življenjem plačal malomarnost poklicanih organov. Ali je tega bilo treba? Zakaj se ni postavila na nevarnem kraju ograja še tedaj, ko je bila zgrajena cesta na sejmišče, kar so zahtevali razni možje? Saj je bilo vendar vsem znano, kako nevarne je ovinek na novi cesti za mrtvašnico proti sejmišču in kolodvoru. In na tem ovinku se danes ni potrebne svetilke. Morda pomagajo te kratke vrstice pri merodajnih gospodih. Ako ne, govorimo še o javnem varstvu v dolenski metropoli.

—**Iz Mengša.** V nedeljo je predaval v izobraževalnem društvu dr. Krek o agrarnem vprašanju. V poldrugo uro trajajočem govoru je pojasnil začetek fevdalnega posestva in kmetijskega stanu. Mnogobrojni poslušalci so govorniku na kortu govora zaklicali v zahvalo gromoviti »živio!«

—**Ne-tvor.** Kmetovalcu Fr. Kante iz sv. M. M. zgorne pri Trstu štev. 172 je minoli teden zvalila svinja 11 malih prasat. Med temi je bilo eno, ki je imelo rilec na vrhu glave, zaobrnjen nazaj. Pod rilcem ima ta nestvor, ki ga je Kante prinesel pokazat v mesto dvojce velikih, tesno združenih oči — takoj pod očmi, na zgornjih ustnicah (ustnice so podobne onim krastače) ima zopet mal rilček, obrnjen navzgor in precej sličen nosorogu. Ostali deli života so normalni, le parkljiči so na vseh štirih nogah zavihani navzgor in podobni bolj govejim, a životek je popolnoma gol, brez dlake.

—**Štrajk zidarskih pomočnikov v Pulju** je nehal, ker so se delavci pogodili z delodajalci v glavnem: glede plačil. Določili so plačila po kategorijah primernih dobi, sposobnosti in vrsti dela, tako, da bo največja mezda znašala 3 krone 20 stot. najmanjša pa 2 kroni.

—**Nesreča ali zločin?** Pri mostu, ki se nahaja blizu kilometra 52 nove bohinjske železnice, so našli nevarno ranjenega in jako poškodovanega delavca Jurija Perliča. Prenešli so ga v bolnišnico v Tolmin ali le malo upanja je, da bi ostal pri življenju. Vse se pozdeva, da se je tu izvršil zločin ter da je bil nesrečni Perlič vržen čez most.

Ljubljanske novice.

Ij Lepa naša domovina. Opozarjamo na projekcijski večer s predavanjem, ki bo jutri točno ob pol 8. uri zvečer v »Slovenski kšćanskosocialni zvezi«. Fotograf g. Rožun bo skioptičnim potom pokazal 130 slik najlepših in nazanimivejših krajev slovenske domovine. Vstop za člane in članice »Slov. kršč. soc. zveze«, ki se izkažejo z društveno knjižico prost. Za cenjene podporne člane bodo pripravljene seže. Za nečlane vstopnina 40 vin. »Slovenska kršč. soc. zveza« priredi še par takih projekcijskih večerov, potem pa zaključi svoja letošnja predavanja.

Ij Ljubljanske občinske volitve. Po mestu krožijo naslednji listki: Volilci! Na vsestranske želje, da bi v naš obč. zastop prišli neodvisni in taki kandidati, kateri bi ne bili vezani na nikogar drugega, kakor le na svoje volilce, smo izbrali zato iz naše srede priproste ali skozi in skozi poštene, domače, može korenine za kandidate, za III. volilni razred za obč. svet ljubljanski, može, kateri se ne bodo strašili nastopiti pošteno, odločno in dostojno za koristi meščanov v obč. kakor tudi za koristi vsakega posameznega volilca. Njih, kakor tudi naš program bode pošteniosti in pravica za vse in to je naše geslo, s katerim junaško stopamo v volilni boj; naše orožje pa naj ne bode terorizem in obrekovanje, marveč: dostojno delovanje. Toraj, dragi someščanje, gg. volilci, naši kandidati se naslednji može: Vrhovec Franc, kovač v Udmatu, Bohoričeve ulice 6. Oražem Ivan, uradnik c. kr. kmetijske družbe kranj., Ambrožev trg 1. Milavec Jakob, žel. podurad v p. in pos. Zalo-karjeve ulice 9. Lampert Martin, gostilničar in prevoznik, Kolodvorske ulice 31. Gospodje volilci! udeležite se volitve polnoštevilo, katera se bode vršila za III. volilni razred v torek po Veliki noči v »Mestnem domu«, pokažite, da je v nas svobodno mišljenje in da znamo in hočemo tudi pokazati našo voljo v korist našim volilcem.

Ij Auerjevo pivovarno sta, kakor se govori po Ljubljani za 500.000 kupila g. Lenarčič z Vrhnike in g. Mauer.

Ij Stavka čevljarških pomočnikov, ki se je v Ljubljani pripravljala, bo skoro gotovo lokalizirana na ta način, da se bo stavkalo le v delavnici g. Szantnerja.

Ij Postni govori v stolnici. Zadnji četrtek je imel dr. Krek sklepni govor: Nazaj k Jezusu! Moderni človek išče raznih vzorov, taki so mu: narava, kultura, humaniteta, nadčlovek. Toda brez religije Jezusove so ti vzori prazni, a mogoči so v najpopolnejšem zmislu v Jezusu. Po naravi je razlita velika melanholija; narava hrepeni po dopolnjenju in prerejenju, a to bo dosegla le po Kristusu, ki je odrešil ves svet in dal tudi naravi upanje prenovljenja. Kulture ni brez harmonije sil; dvojen boj pa zlasti divja v človeštvu: med avtoriteto in svobodo, pa med geslom »vsakemu svoje« in geslom »vesh vse«. Le religija Jezusova more rešiti ta konflikt in napraviti harmonijo med svobodo in avtoriteto, ki ji je avtoriteta služba, a prava svoboda najodličnejša svojstva osebnosti; le ona more rešiti konflikt med zasebno lastjo in komunizmom z načelom pravičnosti in komunizmom ljubezni. Humaniteta je fraza brez trdnje in jasne zavesti, da je vse človeštvo ena velika družina božja; to zavest pa daje religija Njega, ki je Bog postal za nas človek in ustanovil tako vesoljno bratstvo, da smo vsi sinovi enega Očeta. Vzor nadčloveka po fizični sili je v nasprotju s človeškim srcem, ki ima sočutje z bednimi in slabotnimi, a Kristus pokazal je v sebi najvišji vzor nadčloveka v nravnem zmislu, vzor, ki ga moremo in moramo posnemati, ne da bi ga kdaj dosegli. — Tolajžno je, je dejal govornik, da je po dabi materijalizma zopet nastalo vsepovsod veselo gibanje k veri, h Kristusu. Ta verska renesanca se kaže tudi v naši deželi, za kar hvala Bogu in hvala njegovemu namestniku škofu, ki noč in dan misli in dela le na to, da bi se uresničilo geslo: Nazaj k Jezusu! Veselo je živeti v taki dobi, sladko je boriti se za take ideale, sladko tudi umreti v takem boju! — Tako je za letos končan ta cikel govorov o religioznosti. Poslušalci so hvaležni govorniku, da jim je zajel toliko lepega iz neizcrpnih globin krščanske religije.

Ij Ljubljanski mesarji in klavnica. Piše se nam: Častito uredništvo! Ljubljanski mesarji prosimo, da prijavi v cenjenem listu »Slovenec« v klavnici kakšnega oskrbnika da imamo. Odkar da je v klavnici, se nikdar ne drži uradnih ur in mi mesarji ali pa naši pomagači moramo kar po cele ure čakati, da se mu zljubi pisarno odpreti in da moremo klavnino plačati. Seveda, če hodi vsak popoldne v kavarno, potem ne more ob 2. uri v pisarno biti, mi pa menimo, da ni zato plačan, da bi po kavarnah hodil in tudi ni klavnica zaradi njega tu! Naši pomočniki in fantje nimajo časa kar do 3. ure popoldne čakati, da se temu gospodu poljubi priti v pisarno in klavnino pobirati! Seveda, župan nima časa se za klavnico brigati, kdo bo pa »špektakel« delal v deželni zboru in na trompeto trobil? V četrtek je oskrbnik namesto ob 2. uri, šele ob četrtek na 4. popoldne prišel v pisarno, kar je prava sramota. Mi davkoplačevalci odločno zahtevamo, da se ta oskrbnik reda drži, saj se ga moramo tudi mi! Ako ne bo magistrat red napravil, napravili ga bomo sami. Zadnji čas pa je, da pridejo v mestni zbor odborniki, ki bodo res kaj delali, sedaj so pa taki v klavninčnem odseku, da se za prav nobeno stvar ne brigajo! Predovč drugega ne pozna, kod

LinA „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.

Izbruh Vezuva.

Boscotrecase, 7. aprila. Lava, ki izvira iz novega žrela ob znožju Vezuva, se vali na dve strani: proti Tercignu, kjer teče po stari lavi, ne da bi povzročala kako škodo, in proti Boscotrecase, kjer se pomika silno naglo in se je približala hišam na tri kilometre. Med prebivalstvom vlada velika razburjenost.

Napolj, 7. aprila. Župan v Boscotrecase je brzojavno naprosil prefekta v Napolju, naj odpošlje čete, da spravijo v varnost prebivalstvo in njih imetje. Nadalje je prosil župana, naj bi se radi preteče nevarnosti vršil promet tudi po noči. Prefekt je izdal potrebne odredbe. Nad Napoljem pada po malem še vedno pepelnat dež.

Napolj, 7. aprila. List »Il Mattino« je prejel ob 6. uri zjutraj kolodvora vezuvske železnice telefonično poročilo, da je Boscotrecase popolnoma obdano od tekoče lave. Več potnikov je z železniskega vlaka videlo ob svitu neko veliko poslopje blizu Boscotrecase, ki je bilo obdano od lave in je gorelo. Vse prebivalstvo beži prestrašeno iz Boscotrecase, ljudje so zamogli vzeti seboj le najpotrebnejše stvari, ker primanjkuje transportnih sredstev. Tudi med prebivalstvom Torre Annunziata vlada velika panika. Tudi žrela, ki leže proti Napolju, so se odprla. V smeri proti Tercignu je videti ognjene stebre, vendar se trdi, da niso doslej hiše v nevarnosti.

Napolj, 7. aprila. Pepelnat dež traja dalje. Že od zjutraj prihajajo v mesto številna poročila iz krajev, ležečih ob Vezuvu. Ceste, vodeče do Vezuva, so napolnjene z velikimi množicami ljudstva. Karabinierji branijo množice, da se ne približujejo toku lave. Danes zjutraj si je lava odprla v žrelu nov izhod, vsled česar se pomnožijo vulkanske mase, ki se pomikajo proti Boscotrecase. Možno je tudi, da se nov tok obrne proti morju. Prebivalstvo se je vsled tega nekoliko pomirilo. Glasom neke posebne izdaje »Mattina« je nevarnost v Torre Annunziata izginila, nasproti se je pa povečala v Boscotrecase. List »Roma« javlja, da je blizu Torre Annunziata lava razdejala osem kmetskih hiš. Vidi se, kako se kopičijo ogromne mase lave. Vojvoda Aosta je odpotoval v Boscotrecase.

Danes smo dobili poročila:

Lavina reka je popolnoma že 7. t. m., ob šestih zjutraj obšla Boscotrecase. Lava je zažgala neko hišo. Prebivalstvo je prestrašeno pobegnilo. Tudi prebivalci v Torre Annunziata so jako prestrašeni. V soboto se je odprlo več novih kraterjev v smeri proti Napolju. Eden izmed dveh Vezuvovih odprtih je ena v sredi, ena pa na vznožju hriba v ciamellski pokrajini. Črni dim se je dvignil iz kratera, nakar se je izlila lava, ki je tekla proti Bosci Trecassi in proti Pompejam. Uničenega je nad 1000 ha polja. Na tisoče in tisoče oseb je v soboto opazovalo krasno grozen prizor razdraženega vulkana. Vojaki so stražili, da se radovedneži niso preveč približali ognjeni lavi. Sodijo, da se zlije nova lava v morje. Lava je porušila osem kmečkih hiš. Lava prodirala v dolžini 1200 m, široka je pa bila lavina struga 400 m. V noči od sobote na nedeljo je začel bljuvati s pomnoženo silo glavni krater. Plamen je švigal 150 m visoko. Bljuvanje je združeno z močnim ropotom in potresi ob Vezuvovem vznožju. Dva močna potresa so čutili v Napolju. Pepel je deževal v soboto ob 11. uri 40 minut v Ottajani. Prestrašeno prebivalstvo je bežalo v cerkev. V Resini so najmočnejše čutili delovanje podzemeljskih sil v soboto ob polu 9. uri zvečer. Na pompejski strani se je podrl Vezuvov stožec, na nasprotni strani se je pa odprl novi krater.

Ravnatelj vezuvskega observatorija poroča, da je zavzela Vezuvova erupcija izredne dimenzije. V soboto je deloval ognjenik strahno. Okolica observatorija je popolnoma pokrita z lavo. Belo žareči kosi se dvigajo 800 do 1000 metrov visoko in tvorijo nov stožec. Bljuvanje je v zvezi s potresi, ki so tako močni da so v nevarnosti seimiški aparati. Observatorij bodo morali najbrže zapustiti. Lava je ranila več prebivalcev v Boscotrecasi. Prebivalstvo je popustilo Torre del Greco in Portici, v nevarnosti so tudi Torre Annunziata in San Sebastiano. Včeraj je bilo v temi mesto Avellino. Črni pepelnati oblaki so pokrili solnce. Ob 3. uri 25 minut ponoči so čutili močan potres, prebivalstvo je bežalo v cerkve. Lavna reka se je nekoliko ustavila pri Terzigni, a je nato prodirala s podvojeno silo. Vojvodinja Aosta in princezinja Lujiza sta si ogledali Boscotrecase.

Novo ogrsko ministrstvo Wekerle.

V soboto se je vršila na Dunaju vele-zanimiva igra med kandidatom za ogrsko min. predsedništvo Wekerlom in grofom Andrassyem. Dopoldne je naročil vladar Wekerlu, naj sestavi novo vlado. A ni šlo tako gladko, kakor so mislili Košut in njegovi prijatelji. Ogrska ljudska stranka je namreč ugo-

varjala, da postane tako poslušno orodje framašonov, kakor je Wekerle, ogrski ministrski predsednik. Zato je pa izjavil vladar, naj bi prevzel vlado grof Andrassy, ki je pa izjavil, da jo ne prevzame: Posrečilo se je tudi, da so pomirili kat. ljudsko stranko in ob 5. popoldne je bil Wekerle brez konkurence. Za ministre mu ni bilo treba skrbeti, saj so prišli z njimi in še pred njim na Dunaj gospodje Apponyi, Kossuth in Polonyi. Wekerle je naznanil zbranim časnikiarjem, da je prevzel ministrsko predsedstvo in pa finančno ministrstvo, notranje zadeve prevzame Andrassy, bogočastje in pouk grof Albert Apponyi; trgovino Kossuth; pravosodje Geza Polonyi; ministrstvo a latere grof Aladar Zichy. Naznanil je, da še ni predlagal oseb za poljedeljsko, honvedno in hrvaško ministrstvo. A pozneje je prevzel začasno honvedno ministrstvo grof Andrassy, za poljedeljskega ministra je pa bil imenovan poljedeljski minister dr. Daranyi. Za honvedno ministrstvo prideta v poštev generalni major Hugo Hofman in pa generalni major Pavel Voina. — Hrvaški minister pa postane najbrže Pavel Rauch.

V soboto popoldne ob 5. je zasljal vladar Wekerla in Fejervaryja. Vladar je sprejel Fejervaryjevo demisijo in imenoval Wekerla za ogrskega ministrskega predsednika. Včeraj popoldne je zaprisegel vladar nove ogrske ministre. Pri Wekerlejevi prisegi je posredoval državni finančni minister baron Burian, pri ostalih ministrih pa že Wekerle. Ogrski državni zbor se snide že 19. majnika. Otvoril ga bo vladar sam. Ogrski listi pozdravljajo konec krize. Zlasti so veseli listi koalicije. Novo ogrsko ministrstvo pozdravlja z velikim veseljem tudi avstrijsko judovsko časopisje. Krščanska socialna glasila pa sodijo, da bomo zopet plačali Avstrijci račun sprave med krono in vladarjem. Na vrhunec so prišli zdaj na Ogrskem močje, kojih imena pomenjajo razdvojitve ovstro-ogrske monarhije. Kako bodo izkušali doseči svoje načrte, je pa drugo vprašanje. Zgodovina uči, da so postali mnogi jako radikalni močje zelo pohlevni, ko so prišli do moči. Izključeno ni, da se izpremene dozdaj rjevoči levi ogrske koaliciji v pohlevne ovce, ko so dosegli že zdavnaj zaželjena ministrska mesta.

Iz slovanskega sveta.

sl Brezplačni ljudski koncert je priredil 8. t. m. »Ustředni spolek českých žen« v Pragi v proslavo 50letnice smrti češkega pesnika in časnikarja Havličeka.

sl Popularnost L. N. Tolstega. Kako popularen je rnski pisatelj L. N. Tolstoj in kako se čitajo njegovi spisi, dokazujejo le te številke. Na Ruskem so se izdali spisi Tolstega v 3,666.912 iztisih. Njegovo »Folnoe sobranie sočinienij« je izšlo v 269.000 iztisih. Od drugih narodov so Grki prvi, ki so čitali Tolstega v svojem materinskem jeziku; v grškem prevodu so izšli spisi Tolstega v jeziku v l. 1870. Potem so izšli spisi Tolstega v jeziku slovaškem (l. 1876), srbskem (1877), francoskem (1877), angleškem (1878), mažarskem (1878), danskem (1879), češkem (1881), nemškem (1882), bolgarskem (1884), v maloruskem tudi leta 1884, nadalje v švedskem (1885), armenskem (1885) španskem (1889), estonskem (1889), latinskem (1890), litvskem (1891), poljskem (1891), portugalskem (1892), turškem (1894), rumunskem (1894), arabskem (1895), slovenskem (1895), lužiško-srbskem (1895), kitajskem (1895), esperantskem (1895), tatarskem (1896), japonskem (1896), hebrejskem (1897), tatarsko-kazanskem (1899), portugalsko-ameriškem (1899), staro-hebrejskem (1899), perzijskem (1899), bengalskem (1901), abesinskem (1902).

sl Gospodarstvo brnske občine. »Moravska Orlice« poroča, da bo brnska občina najela novo posojilo 20 milijonov kron. V zadnjih 10. letih si je brnska občina izposodila 60 milijonov kron. Res lepo gospodarstvo!

sl Ruski umetniki v Pragi. Sedaj se v Pragi mude moskovski igralci, ki vzbujajo občno pozornost in praško mesto je priredilo dragim gostom več večerov. Z zanimanjem si ogledujejo praške znamenitosti.

sl Izseljevanje ruskih židov. Iz južnih gubernij ruskih izseljujejo se židje v zadnjem času v celih trumah. V obmejno mesto Radziwiłłow pripelje se na teden 1000 do 1200 izseljencev, in Woloczysko nekoliko sto na teden. Izseljujejo se večidel premožne osebe, ker se bojijo antisemiških nemirov. Obmejni agentje za izseljevanje so preobloženi z delom in zaslužijo na teden nekoliko sto rubljev.

sl Ocenitev češkega dela. Razstava risalnih del učencev češke realke na Kladnu je imela na Angleškem velik vseh. Umeščena je bila v umetniški šoli v Leicesteru. Tamošnji list »Leicester Daily Post« je napisal o razstavi zelo laskavo poročilo. V drugem članku se ocenja metoda profesorja Boude na Kladnu. Njegovi naporji se bojda bližajo načelom, po katerih se ravna večina angleških risalcev. Že v Bernu na risarskem shodu so vzbudila dela Boudovih učencev — četudi je bila zastopana samo nižja realka — veliko pozornost. Zanimanje bode gotovo še vzraslo, kadar na shodu, ki bode v Londonu l. 1908, bodo izložena dela tudi višje realke. Iz Leicesterona se bode Boudova zbirka poslala v Birmingham, dalje bode še razstavljena v Warwickshirn, Wiganu na Škotskem.

sl Podrt star gozdni orjak. V gozdovih graščine Wickelsdorf na Češkem so podrli te dni staro orjaško smreko. Drevo je merilo 110 cm v premeru ter je bilo po natančnem merjenju staro najmanj 330—340 let. Bilo je še popolnoma zdravo, le vrh je bil odlomljen. Bil je gniljiv trenutek, ko je padel orjak, ki je bil že 52 let star, ko se je začela 30letna vojska in ki je gotovo videl v čase one grozne vojske neštivilne poboje in begune.

sl Literatura židovskega »Bunda« na Ruskem. V 12. številki v Vilni izhajajočega glasila židovskega »Bunda« »Der Wecker« nahajajo se zanimive številke o razširjenju listov in časopisov, ki jih to židovsko društvo izdaja. V 10 mesecih 1905. je sedanji odbor »Bunda« izdal 2,008.000 listov in 8 številk periodičnega časopisa po 30.000 iztisov. Razun tega v zadnjem mesecu so se izdale 4 proklamacije po 120.000 iztisov. Za tiskanje te mase listov je imel »Bund« 5 osrednjih tiskarn, v katerih je neprenehoma delalo 22 oseb. V teh tiskarnah se je natisnilo 1.626.225 proklamacij krajnih odborov. Za vzdrževanje teh tiskarn je osrednji odbor »Bunda« plačal 1.350 rubljev na mesec, povrh tega pa še druge nepričakovane izdatke. Poleg tega do oktobra 1905 izza mej se je v Rusijo pripeljalo 226 pudov židovsko-revolucionarne literature; tekom meseca oktobra se je v Rusijo vpejalo povprečno 214.746 iztisov brožur in 38.369 raznih knjižic. Ako k temu pristavimo, da v vsakem več ali manj značilnem središču ruske države, kjer židovski »Bund« ima svojo organizacijo, nahaja se tiskarna, moremo pojmiti kako ogromno maso revolucionarnih spisov in listov je to židovsko društvo razširilo med ruskimi delavskimi sloji.

Štajerske novice.

sl S palico in puško. Dne 5. t. m. je nastal v gostilni Štefana Gmajnarja v Sp. Dupleku prepir med gosti. Posestnik Maček je udaril gostilničarja s palico po glavi. To pa je tega tako razjarilo, da je zgrabil nabasano puško in ustrelil Mačka v nogo. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico v Mariboru.

sl Dopolnilne volitve za Žičkarjev mandat se vrše 29. maja. Volivni imeniki so na vpogled že 20. t. m.

sl Schönerer in Wastian sta se skregala. Wastian, ki je bil doslej prvi podpredsednik vsenemškega društva »Schönerer« za Štajersko, je odložil to mesto ter obenem izstopil iz odbora. Schönerer je namreč na Dunaju očital Wastianu, da je dvorezen nož. Na eni strani je podpredsednik društva »Schönerer«, na drugi strani pa tako greši zoper Schönererja, da kosi skupaj s prostimi vse-nemci-Wolfovci.

sl Samoumor dragonca. V gozdu pri Studenicah so na progi 7. t. m. našli moško truplo, čegar glava je odtrgana ležala več metrov proč. Mož je bil oblečen v rdeče hlače, belo srajco in poleg je ležala tudi dragonska čepica. Dognalo se je, da je truplo dragonskega rekruta Antona Zechnerja. Vzrok samoumora ni znan.

sl Mariborska policija je mesca marca aretovala 38 moških in 19 žensk.

sl Pijana ženska ustavila vlak. Poroča se nam 8. t. m.: Danes dopoldne se je pri postaji Lipnica ustavil jutranji brzovlak. Pred vlakom je namreč šla pijana ženska, ki se ni zmenila za nikak signal. S silo so žensko odstranili s tira, nakar je vlak vožnjo nadaljeval.

sl Grünovo slavnostno priredbo 11. t. m. Nemci v Mariboru. Slavnostne klobase bo delal klobasar Wastian.

sl Divjak. Pred nekaj dnevi je prišel Jožef Ahtig, doma iz Trnovlj pri Celju, na dom svojih starišev, s katerimi je sprt. Bil je oborožen z revolverjem in z vilami ter je grozil, da bo vse pobil. Sivi, nad 70 let stari oče njegov, je zbežal v sosedno sobo, kjer se je zaprl. Brat in svakinja sta pa zbežala k sosedovim. Med silnimi grožnjami je Ahtig večkrat ustrelil. Pozneje se je skril pred hišo, kjer je čakal na preži. Še le čez več ur se

je odstranil, ko je izustil še strašne grožnje. Divjaka so drugi dan orožniki prijeli.

sl Nogo si je zlomil Jakob Plavčič od Sv. Lorenca v St. goricah, ko je žel zvečer v temi domov. Podobno se je ponesrečil tudi hlapec Ivan Bedruč iz St. Vida pri Pljuju, ko je valil sod v klet svojega gospodarja.

Koroške novice.

k Surovi huzarji. Dne 4. t. m. zjutraj se je žrebčar Pavel Dreisiebner vračal jezdeč na žrebcu domov v Glandorf s sprehoda. Bil je vinjen. Na potu ga je srečal oddelek huzarjev, ki so ga vračali z vaje. Ti so ga prijeli, moral je izstopiti, naložili so ga na voz in ga zvezali. Surovo obnašanje mažarskih huzarjev je vzbudilo splošno ogorčenje.

k Stavka krojaških pomočnikov. Celovski krojaški mojstri so sklenili začeti s pomočniki pogajanja, ako ti iz stavkarskega svojega odbora izključijo vse židovske delavce. Ker pa pomočniki tej želji niso ustregli in je upanje na sporazumljenje vedno bolj ginilo, so mojstri naznanili pomočnikom, da imajo vsi v ponedeljek, 9. t. m. začeti z delom brezpojno. Ako tega ne storé, so odpuščeni in naj gredo po svoje knjižice na obrtno oblast.

k Konj z vozom padel z mostu. V Mlincah pri Beljaku je vozil hlapec Filip Čelagi čez most voz, v katerega je bil vprežen en konj. Pod težo voza se je most vdrl in v globčino je padel hlapec, konj in voz. Konj se je lahko poškodoval, med tem ko se je hlapec ranil na ušesu in na spodnjem telesu. Konj je sedaj postal tako boječ, da ga nikakor ni moč spraviti čez oni most, čez druge mostove pa gre le z največjim strahom.

758 3-2
Mladenich iz poštene
rodbine
v starosti 18 let
išče primerne službe.
Več pove upravništvo „Slovenca“.

Borzna poročila.
Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 7. aprila 1906.		
Založbeni papirji.	Denar	Slagu
1/2 majeva renta	99 95	100 15
1/2 srebna renta	99 95	100 15
1/2 avstrijska krona renta	100 10	100 30
1/2 zлата renta	117 90	118 10
1/2 ogrska krona	96 85	97 05
1/2 zлата	115 05	115 85
1/2 posojilo dežele Kranjske	99 50	101 00
1/2 posojila mesta Split	100 00	101 00
1/2 Zader	100 00	101 00
1/2 bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 75	101 75
1/2 češka dež. banka k. o.	100 00	100 10
1/2 z. o.	100 00	100 25
1/2 zast. pisma gal. d. hip. b.	100 30	101 30
1/2 pest. kom. k. o. s. 10% pr.	105 80	106 80
1/2 zast. pisma Innerst. hr.	100 20	101 20
1/2 ogr. cen. dež. hr.	100 00	100 40
1/2 hip. banke	100 00	100 60
1/2 obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
1/2 obl. češke ind. banke	100 50	101 50
1/2 prior. Trst-Poreč lok.	99 90	100 90
1/2 prior. dol. žel.	99 50	100 50
1/2 juž. žel. kup. 1/2 1/2	316 00	318 00
1/2 avstr. pos. za žel. p. o.	100 35	101 35
Srečke.		
Srečke od l. 1860%	157 00	200 00
1864	286 50	288 50
1868	162 00	161 00
1872	97 00	97 00
1876	901 00	915 00
1880	266 00	270 00
1884	1 10	110 00
1888	151 75	152 75
1892	24 25	26 25
1896	472 50	482 50
1900	78 00	84 00
Kreditne	91 00	97 00
inomoške	59 00	66 80
Krakovske	1 25	83 25
Ljubljanske	32 65	34 65
Avstr. rud. križ	55 00	61 00
Ogr.	71 00	76 00
Salcburške	24 50	53 50
Dunajske kom.		
Dolnice.		
južne železnice	128 40	129 40
Državne železnice	682 75	683 75
Avstr. ogrske bančne delnice	163 65	164 65
Avstr. kreditne banke	675 25	676 25
Ogrske	809 50	811 50
Zivnostenske	243 50	244 50
Premogokop v Mostu (Brüx)	650 00	652 00
Alpinske montan	556 00	557 00
Praške žel. ind. družbe	2677 00	2687 00
Rima-Murányi	618 00	619 00
Trbovljske premog. družbe	274 00	275 00
Avstr. orožne tovr. družbe	582 50	583 50
Češke sladkorne družbe	151 00	152 00
Valute.		
C. kr. cekin	11 33	11 36
20 franki	19 12	19 15
20 marke	23 45	23 53
Severna	23 94	24 06
Marke	117 42 1/2	117 62 1/2
Laški bankovci	95 75	95 95
Rublji	251 25	252 25
Dolarji	4 84	5 00

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

2291 106
Podružnica v CELOVCU.
Kupnje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—
Zamenjava in ekskomptaje
izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje volaske žensitninske kavelje.
Ekskompt in inkasno menlo.

Rezervni zaklad K 200.000.—
Daje predlagne na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.
Jaka Borzna naročila

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vlošne knjižice proti ugodnim obrestim. Vlošeni denar obrestuje od dne vloge do dne vzigla.
Promet s čeki in nakaznicami.

Popolna razprodaja.

Zaradi opustitve trgovine rajnega gospoda

Josip-a Umek-a
v Ljubljani, Stari trg šte. 10

razprodajalo se bo vse blago, kot:

776 3-2

**biči, bičevniki, vrvi in vrvice, klo-
buki, čepice, peresa itd.**

Pozor, kramarji iz dežele!

Kupcem celih partij posebno znižane cene!

Lepa prilika.

Na prodaj je

776 3-2

krasno posestvo

tik ob okrajni cesti I. razreda, v bližini mesta in svetovno slovečih toplic na Spod. Štajerskem. Posestvo meri 15 oralov, obstoječe iz vinograda, njiv, sadnega in zelenjadnega vrta, travnika, gozda in dveh hiš. Gospodska hiša (slična vili) ima 3 prostorne sobe, pokrito verando, predsobo, kuhinjo, shrambo za živila in dve kleti. Druga hiša: z eno sobo, predsobo, kuhinjo in klet. Obe hiši sta zidani in z opeko kriti, ter v dobrem stanu.

Posestvo je vse skupaj. Prikladno je posebno radi zdravega podnebja za penzioniste ali bolehnne osebe. — Plačilni pogoji so za kupca zelo ugodni.

Naslov pri upravnistvu „Slovenca“ pod šifro **„Lepa prilika 6500.“**

Naravni dobri

brinjevec

2487 11

se dobi pri

L. Šebeniku v Sp. Šiški.

23-27 761 II

Globin

je najbo jše in najfinejše
čistilno sredstvo.

Pošteno, skrbno 16 do 24 let staro,
vseh domačih opravil vajeno

dekle

ki razume vsaj nekoliko računstva in navadnega knjigovodstva, dobi službo v malem mestu na deželi. Prednost imajo take, ki so poslovale že kdaj v mesnici. Naslov pove upravnistvo. 777 5-21

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča za praktično porabo naslednja priznana dela:

Maier-Bode, Der praktische Landwirt. Handbuch für Landwirte, Haustierbesitzer, Gärtner, Winzer. Mit vielen hundert Abbildungen und 18 Farbendrucktafeln. Vez. K 8'40.

Probst, dr. Georg, Handbuch der gesamten Landwirtschaft. Bearbeitet von Landestierzuchtinspektor dr. Attinger, Direktor Balster etc. etc. K 2'40.

Gaucher, Handbuch der Obstkultur. K 24'40.

Zürn, dr. Ernst, Der Erwerbs-Obstbau. Seine Förderung und praktische Ausführung durch Landwirte, Gärtner und Gartenfreunde. K 6'60.

Strupi, dr. Simon, Živinozdravništvo. Vez. K 4'10.

Zipperlen, Der illustrierte Haustierarzt, für Landwirte und Haustierbesitzer. Eine Darstellung der Gesundheitspflege der Haustiere, sowie eine Belehrung über das Aeussere, Geburtshilfe, Hufbeschlag u. s. w. und über die Krankheiten sämtlicher Haustiere. Zugleich ein Handbuch für Tierärzte und Hufschmiede. Vezano K 8'40.

Bleiwies vites Trsteniški, dr. Janez, Nauk kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. K 1'60.

Bleiwies vites Trsteniški, dr. Janez, Nauk kako pomagati živini o porodu in kako po porodu ravnati s staro in mlado živino in ozdravljati poporodne bolezni. Vezano K 1'20.

Alfonsus, Alois, Allgemeines Lehrbuch der Bienenzucht mit 4 Tafeln und 354 Abbildungen. K 10.

Menotti dal Pias, Handbuch des praktischen Weinbaues mit besonderer Berücksichtigung der Reconstruction von Weinärten. Mit 154 Abbildungen. K 6'60.

Zimmerer, Kräutersegen. Die Bedeutung unserer vorzüglichsten heimischen Heilkräuter in Sitte, Sage, Geschichte und Volksglauben; ihr wirtschaftlicher und industrieller Nutzen und ihre praktische Verwendung als Hausmittel. Für die Jugend, das Volk und deren Freunde zur Belehrung einer religiös-sinnigen Naturanschauung. Mit 56 Pflanzen-Tafeln. Vezano K 9'60.

Kneipp-Reile, Das große Kneippbuch. Ein Volksbuch für Gesunde und Kranke. Samt vielen Abbildungen, Pflanzenatlas, Anatomie des Menschen etc. etc. XXIV + 1314 Seiten und 20 Pflanzentafeln. Vezano K 14'40.

Kneipp-Podgorc, Domači zdravnik. Vezano K 1'40.

Kohlmann, Kubiktabellen über runde, geschnittene und beschlagene Hölzer, berechnet nach Metermaß. Vezano K 4'50.

Kohlmann, Kubiktabellen über runde geschnittene und beschlagene Hölzer, berechnet nach Fußmaß. Vezano K 3'60.

Christ Lucas, Gartenbuch für Bürger und Landmann. Eine gemeinfaßliche Anleitung zur Anlage und Behandlung des Hausgartens und zur Kultur der Blumen, Gemüse, Obstbäume und Reben, einschließlich der Blumenzucht im Zimmer. 13. Auflage. Mit 276 Abbildungen. Vezano K 4'80.

Puhmann's Handbuch der Homöopathischen Praxis. Anleitung zur klinischen Untersuchung Kranker und zu deren Behandlung nach homöopathischen und diätetischen Grundsätzen etc. Mit 142 in den Text gedruckten, zum Theil colorirten Abbildungen und 47 chromolithographirten Tafeln. Zweite Auflage. Vezano K 19'20.

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA

ČOPICL - BRONCE - KARBOLINEJ - LIM

SLIKARSKI PAPIR
PLATNO, ČOPICE
IN VSE DRUGE
POTREBŠČINE

BRATA EBERL

MIKLOŠIČEVA CESTA 6
LJUBLJANA.

ZA VŽIGANJE IN POSILKANJE IMATA

LESENIH IZDELKOV

ŽGALNO SLIKANJE

VELIKO IZBIRO

APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA

MEČLA, (PUŠICA 20 VIN.)

ŠTUDIJE DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

FINE OLNJATE BARVE ZA

BARVE ZA UMETNIKE DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

NAJFINEJŠE TELEFON 154.

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLNJATE BARVE.

TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.